

๗๑๘๑ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ๑

โดย

นางทัศนีย์ ยงเจริญชัยสิทธิ์

โรงเรียนวัดเวตวันธรรมาวาส บางซื่อ กรุงเทพมหานคร

ทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม

การทำงานจะประสบผลสำเร็จหรือบรรลุตามเป้าหมายต้องอาศัยการทำงานเป็นกลุ่ม กลุ่มงานที่มีความสามารถและมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง งานที่ทำนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กลุ่มร่วมกันกำหนดไว้

การทำงานเป็นกลุ่ม หมายถึง การทำงานร่วมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำงานอย่างเดียวกัน สมาชิกในกลุ่มต้องมีความรับผิดชอบช่วยเหลือ พึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อให้ผลงานประสบความสำเร็จ เมื่อทำงานเสร็จแล้วจะต้องพิจารณาว่า งานนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่ โดยจะต้องมีการประเมินผล และเมื่อประเมินผลแล้วได้ผลงานที่มีคุณภาพน่าพอใจ จะมีการให้รางวัลแก่กลุ่ม แต่ถ้าผลงานไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จะต้องช่วยหาทางแก้ไข

พวกเราทุกคนต้องช่วยกันทำงาน
เพื่อให้งานสำเร็จ

ลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม

การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการทำงานร่วมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เมื่อมีการทำงานร่วมกันหลายคน ก็ย่อมจะเกิดปัญหาเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นแต่ละกลุ่มจะต้องมีกติกาหรือระเบียบของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติร่วมกัน และสามารถทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น กติกาที่กลุ่มควรจะนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ได้แก่

1. ให้เกียรติซึ่งกันและกัน
2. มีจิตใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. การไม่เห็นแก่ตัว
4. ตั้งใจทำงานกลุ่มจนสำเร็จ
5. มีการพูดให้กำลังใจ ยกย่อง ชมเชยเพื่อนตามโอกาสที่เหมาะสม
6. ไม่รบกวนเพื่อนขณะทำงาน
7. พุดจากกันด้วยความสุภาพ
8. เต็มใจที่จะช่วยเหลือกัน และไม่อายที่จะให้เพื่อนช่วยทำงานให้สำเร็จ
9. ช่วยเหลือกลุ่มตามความสามารถจนงานสำเร็จ

คุณลักษณะและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

เมื่อมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการทำงานเป็นกลุ่มแล้ว จะต้องรู้จักการแสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานเป็นกลุ่มด้วย ซึ่งบทบาทในการทำงานเป็นกลุ่มดังนี้

1. หัวหน้า หรือผู้นำกลุ่ม

คุณลักษณะและหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่ม ได้แก่

1.เป็นที่ยอมรับนับถือ
ของสมาชิกในกลุ่ม

วันนี้เราจะมาเลือกหัวหน้ากลุ่มกัน
นักเรียนว่า เราควรเลือกผู้ที่มี
ลักษณะอย่างไรบ้าง

2.เป็นคนเปิดเผย
จริงใจและเป็นกันเอง

3. มีความเป็นประชาธิปไตย ไม่เป็น
ผู้เอาความคิดตัวเองเป็นที่ตั้ง

4. มีความรู้ความสามารถ
ในงานที่จะทำ

5. สามารถดำเนินการหรือ
เป็นผู้นำในการทำกิจกรรม

6. พร้อมให้ความร่วมมือช่วยเหลือกลุ่ม

7. สามารถสื่อสารหรือ
เผยแพร่ผลงานของกลุ่ม

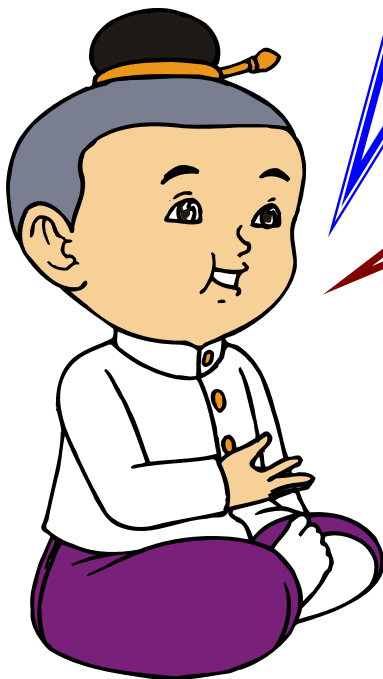
2.เลขานุการ

คุณลักษณะและหน้าที่

เวลาที่มีการปรึกษาหารือหรือการประกลุ่ม ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการประชุมก็คือเลขานุการนั่นเอง และผู้ที่จะเป็นเลขานุการกลุ่มได้นั้นจะต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. คุณลักษณะของเลขาคต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเขียนหนังสือ หรือการเขียนรายงานได้รวดเร็ว มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรอบคอบ มีทักษะในการสื่อสารและเป็นผู้ประสานงานที่ดี

ส่วนหน้าที่ของเลขานั้น จะต้องเป็นผู้รับคำสั่งจากหัวหน้ากลุ่ม ไปยังสมาชิกในกลุ่มจดบันทึกการประชุม ติดต่อประสานงานระหว่างคนในกลุ่ม

3. สมาชิกของกลุ่ม

คุณลักษณะและหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม

1.คุณลักษณะ สมาชิกในกลุ่มต้อง
รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจาก

2.หน้าที่ สมาชิกจะต้องปฏิบัติตาม
คำสั่งที่ได้รับจากกลุ่มอย่างเต็มที่

4.เป็นผู้ตามที่ดีและให้ความร่วมมือใน
การแก้ปัญหาต่างๆของกลุ่ม

3. เป็นผู้ฟัง ผู้พูด และแสดงความ
คิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม

5. ขอมรับมติเสียงข้างมากของกลุ่มงาน

4.ลักษณะของกลุ่มงานที่ดี

เมื่อนักเรียนตั้งกลุ่มงานของตัวเองแล้ว จะต้องรู้ว่ากลุ่มงานที่ตั้งขึ้นมานั้น เป็นกลุ่มงานที่ดีหรือไม่โดยพิจารณาจากลักษณะดังต่อไปนี้

สมาชิกมีความเชื่อมั่นว่าจะ
สามารถทำสิ่งต่างๆได้มากกว่า
ไม่ได้ไม่ได้

สมาชิกมีความจงรักภักดีต่อ
เพื่อนในกลุ่มโดยไม่ดูหมิ่น
ดูแคลนเพื่อนร่วมงาน

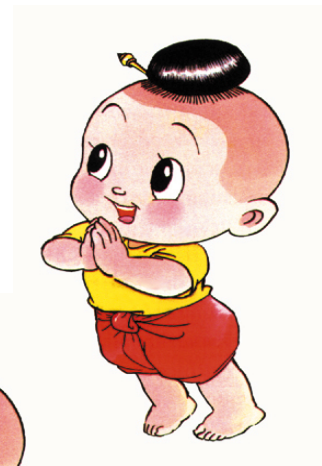
สมาชิกเปิดกว้างและ
สนใจเหตุการณ์

สมาชิกทุกคน รู้สึกร่วมกัน
ยิ้มแย้ม แจ่มใส ไม่ตึงเครียด

สามารถรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและ
กัน ทั้งภายในกลุ่มและนอกกลุ่ม

การสร้างกลุ่มงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานสามารถทำได้โดย

1. กลุ่มงานจะต้องมีเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มจะต้องร่วมกันตั้งเป้าหมายของกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้นว่า ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ถ้าไม่บรรลุเป้าหมาย ก็จะได้ร่วมกันปรับปรุงงานนั้น
2. กำหนดปัญหา หรืออุปสรรค จดรายการอุปสรรคที่ขัดขวางความก้าวหน้าสู่เป้าหมาย สมาชิกของกลุ่มทุกคน ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการกำจัดอุปสรรคนั้น
3. สมาชิกทั้งหมดของกลุ่มต้องสนใจและผูกพันต่อการทำงาน โดยทุกคนรู้ว่าต้องทำอะไร ทำอย่างไร และทำไมต้องทำ
4. การทำประโยชน์ของสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนมีความสำคัญต่อการทำให้จุดมุ่งหมายของกลุ่มบรรลุผล ดังนั้น ถ้าสมาชิกคนไหนที่มีข้อบกพร่องในการทำงาน ก็ควรจะให้มีการฝึกหัดซ้ำหรือเพิ่มเติม
5. สมาชิกของกลุ่มจะต้องทราบความเป็นไปของกลุ่มเสมอว่า กลุ่มกำลังทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร

กระบวนการในการทำงานกลุ่มตามขั้นตอนมีดังนี้

1. การเลือกหัวหน้ากลุ่ม โดยการลงคะแนนเสียงด้วยเหตุผลและการหมุนเวียน ผลัดเปลี่ยนกันในการทำงานแต่ละครั้ง

2. การกำหนดเป้าหมาย ให้ตกลงกันว่าเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานคืออะไร อยู่ที่ใด ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

3. การวางแผนการทำงาน มีการร่วมกันวางแผนว่าจะทำอะไรบ้าง จะทำอะไรก่อนหลัง จะทำงานกันอย่างไร มีขั้นตอนการทำงานอย่างไร

4. แบ่งงานกันทำตามความสามารถ ให้แบ่งงานกันทำตามความถนัดของแต่ละบุคคล

5. ลงมือปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่วางแผนไว้

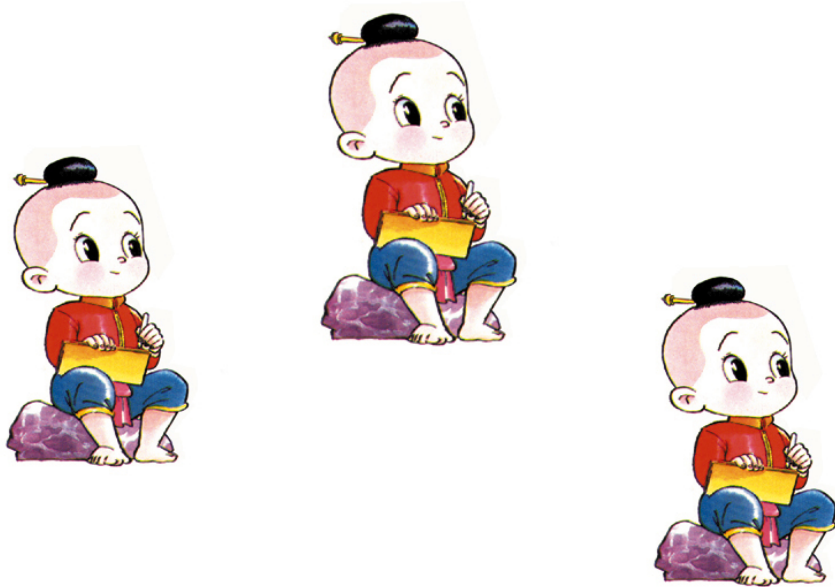
6. ประเมินผลและปรับปรุงการทำงาน งานที่ทำมีผลงานอะไร มีข้อดีข้อเสียอย่างไร จะปรับปรุงงานอย่างไร

การทำงานเป็นกลุ่มมีประโยชน์อย่างไร

การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ส่วนมากมักใช้ร่วมกับกระบวนการอื่นๆ หรือเพื่อส่งเสริมให้กระบวนการอื่นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น การทำงานกลุ่มเน้นกิจกรรมดังนี้

1. มีผู้นำกลุ่มหรือประธานกลุ่ม ซึ่งอาจจะผลัดเปลี่ยนกันไปเรื่อยๆ ก็ได้
2. มีการวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการทำงานร่วมกัน
3. รับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกทุกคนบนพื้นฐานของเหตุและผล
4. แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เมื่อมีการปฏิบัติงาน และทุกคนปฏิบัติงานหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัดและเต็มความสามารถของตน
5. ติดตามผลการปฏิบัติงาน และคอยช่วยเหลือบุคคลที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้และมีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น
6. ประเมินผลรวมและชื่นชมในผลงานของหมู่คณะ

กิจกรรมการเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม

1. แบ่งนักเรียน กลุ่มละ 5-6 คน กลุ่มส่งตัวแทนจับสลาก ในหัวข้อต่อไปนี้

--- ลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม

*** บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

^^^ ลักษณะของการทำงานกลุ่มที่ดี

+++ การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

/// การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนบทเรียนนี้อย่างไร

2. กลุ่มศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่จับสลากได้
3. กลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลการศึกษาค้นคว้า และร่วมกันอภิปราย

แบบวัดเจตคติทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องหลังข้อความแต่ละข้อความที่ตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของนักเรียน

ลำดับ	รายการ	ความคิดเห็น			
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย
1.	การปฏิบัติงานตามแผนงานในหน้าที่ที่รับมอบหมาย ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ				
2.	กระบวนการทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้นักเรียนรู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อน				
3.	การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในขณะปฏิบัติงานกลุ่ม ทำงานสำเร็จเร็วขึ้น				
4.	การทำงานแบบกระบวนการกลุ่มทำให้นักเรียนเข้าใจถึงการอยู่รวมกันกับผู้อื่น				
5.	การทำงานแบบกระบวนการกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง				
6.	การแบ่งงานกันทำ ทำให้งานสำเร็จเร็วขึ้น				
7.	การทำงานแบบกระบวนการกลุ่ม ที่ประสบความสำเร็จ เพราะสมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือ				
8.	การเปลี่ยนแปลงหน้าที่กันเป็นประธานกลุ่มสมาชิกและเลขานุการกลุ่ม เป็นการฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี				
9.	การคิดแก้ไขปัญหาระหว่างปฏิบัติงานในกลุ่ม ช่วยให้อุปสรรคคลี่คลายในทางที่ดี				
10.	ในการนำเสนอความคิดเห็นในกลุ่มอย่างมีเหตุผล ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกและเป็นคนมีเหตุผลมากขึ้น				
11.	การตั้งใจฟังขณะเพื่อนอภิปรายในกลุ่ม ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ และเข้าใจเรื่องในที่อภิปรายได้เป็นอย่างดี				
12.	การทำงานแบบกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนสามารถทำงานได้เสร็จตามแผนที่วางไว้				
13.	การทำงานแบบกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนรับฟังความ				

	คิดเห็นของเพื่อนอย่างมีเหตุผล				
14.	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวางแผนร่วมกันก่อนปฏิบัติงาน ทำให้สมาชิกมีงานทำเท่าๆกันและมีจุดประสงค์ที่แน่นอน				
15.	การติดตามและประเมินผลของสมาชิกในกลุ่มของประธานกลุ่ม ทำให้สมาชิกทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
16.	หากผลงานของกลุ่มหรือสมาชิกมีข้อบกพร่อง สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคิดแก้ไขและปรับปรุง ทำให้ผลงานนั้นพัฒนาขึ้น				
17.	นักเรียนนำผลการประเมินผลงานที่กลุ่มช่วยกันสรุปไปใช้ปรับปรุงผลงานทำให้ผลงานดีขึ้น				
18.	กระบวนการทำงานแบบกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องประชาธิปไตย				
19.	นักเรียนนำวิธีการแบบกระบวนการกลุ่มไปใช้เรียนหรือวิชาอื่น				
20.	การเลือกผู้นำในการทำงานแบบกระบวนการกลุ่มที่ถูกต้องกับงาน ทำให้งานสำเร็จตามจุดประสงค์การเรียนรู้				

..ครูทัศนีย์ ยงเจริญชัยสิทธิ์

ช่วยกันติดหน่วยนะหนู

แดง ขาว ชมพู
 ดั่งฉันไม่สิ้น
 ชื่อนั้นอยู่นาน
 ในงานมงคล

งามหูไร่กลิ่น
 ความดีคงทน
 บานไม่ร่วงหล่น
 ได้พบฉันเสมอ....

